

عنوان فرآیند: حضور کارورزان پزشکی در سازمان محترم انتقال خون

برای اولین بار در سطح دانشگاه

حیطه نوآوری:

- تدوین برنامه و بازنگری برنامه های آموزشی
- روشها و تکنیک های آموزشی
- سنجش و ارزشیابی و اثربخشی آموزشی
- مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی
- مشاوره و راهنمایی و فعالیتهای فرهنگی و امور تربیتی و اجتماعی
- محصولات آموزشی

نام صاحب فعالیت نوآورانه: دکتر سهیلا رشادت (ریاست قطب علمی آموزش پزشکی جامعه نگر، نماینده علمی قطب

کشوری و مسئول عرصه پزشکی جامعه نگر) در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

تولیت برنامه : قطب علمی پزشکی جامعه نگر

نام همکاران: سوپروایزر آموزشی قطب (آقای سیروس کیودی)، کارشناسان و پزشک رابط قطب در سازمان انتقال خون

(خانم دکتر مریم میرزاده)، معاونت آموزشی وقت دانشگاه دکتر سیاوش وزیری ، معاونت آموزشی بالینی دانشکده پزشکی

(خانم دکتر ماری عطایی)

محل انجام فعالیت: سازمان انتقال خون

مدت زمان اجرا: تاریخ شروع: ۱۳۹۳/۵/۳۱ تاریخ پایان: هم اکنون نیز در حال اجرا می باشد.

هدف کلی

آموزش کارورزان پزشکی با وظایف و فعالیتهای سازمان محترم انتقال خون

اهداف ویژه / اختصاصی

۱. استفاده از نهادهای غیردانشگاهی مرتبط با سیستم سلامت در راستای توسعه و نوآوری آموزش پزشکی
۲. آشنایی دانشجویان کارورز پزشکی با وظایف سازمان انتقال خون
۳. آشنایی دانشجویان کارورزان پزشکی با فرآیند سیستم تهیه، ایمونیزاسیون، جمع آوری، نگهداری و انتقال خون در سیستم سلامت
۴. آشنایی دانشجویان کارورز پزشکی با توانمندیهای کشور در زمینه تولید انواع فرآورده ها و فاکتورهای خونی تولید شده و انتقال خون

۵. ایجاد فرصت مناسب جهت یادگیری

۶. استفاده از ظرفیتهای موجود در سطوح غیر دانشگاهی در راستای توسعه و نوآوری آموزش پزشکی

۷. تعهد قطب به بسته سیاستی تحول و نوآوری آموزشی مدون شده در سطح وزارت متبوع

بیان مسأله

طب انتقال خون و به عبارتی نجات زندگی بیماران و مصدومین نیازمند به خون از طریق تزریق خون و فرآورده‌های آن از مهمترین فعالیتهای پزشکی است. همزمان با پیشرفت‌های چشمگیر علم پزشکی در زمینه طب انتقال خون، در ایران نیز به کارگیری فناوری روز دنیا در تمامی مراحل تامین فرآورده های خونی از جذب و انتخاب اهداکنندگان؛ انجام آزمایشات بررسی ویروسی روی کیسه‌های خونی؛ تهیه و نگهداری فرآورده‌های خونی و در نهایت ارسال فرآورده به بانک خون‌های بیمارستانی در سازمان انتقال خون ایران صورت می‌گیرد.

از این رو استفاده از توانمندیهای سازمان انتقال خون جهت آموزش دانشجویان کارورز پزشکی و انتقال تجارب و دانش خود در زمینه فرآورده های خونی و اقدامات مرتبط با انتقال خون به دانشجویان به عنوان اقدامی مفید و ضروری جهت افزایش دانش کارورزان پزشکی در دستور کار قطب علمی پزشکی جامعه نگر قرار گرفت.

این فرآیند آموزشی یکی از فعالیتهای انجام شده قطب علمی جامعه نگر در طرح ساماندهی طب سرپایی در سطح دانشگاه (مأموریت قطب علمی پزشکی جامعه نگر) برای ایفای نقش مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی در سطح دانشگاه محسوب می‌گردد. این مأموریت بنا به درخواست ریاست قطب (دکتر سهیلا رشادت) از ریاست محترم دانشگاه و جلب موافقت ایشان در جلسه هیأت رئیسه و اعلام آن از سوی معاونت آموزشی دانشگاه آغاز شد. در طرح ساماندهی طب سرپایی دانشگاه، یکی از سیاستهای قطب، ورود به برنامه آموزشی و سیاستهای آموزشی در حال اجرای گروههای ماژور و مینور بالینی بود تا بتواند به تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی جدید متناسب با گروههای آموزشی پردازد که در این رابطه مقرر گردید از گروههای بالینی بنابه درخواست مسئول قطب، سهمیه دانشجویان از بخش موجود (ماژور یا مینور) به قطب اختصاص یابد. در این رابطه، نماینده علمی قطب برنامه آموزشی خود را مطابق با بخش مربوطه در راستای توانمندسازی کارورزان آن بخش در ارتباط با طب سرپایی طراحی نمود که فرآیند مذکور جهت کارورزان پزشکی بخش های داخلی و اطفال طراحی و در کوریکولوم آموزشی آنان درج گردید و به مرحله اجرا درآمد و در حال حاضر نیز مورد رصد از سوی قطب می‌باشد.

شرح مختصری از فعالیت صورت گرفته

ابتدا ضمن بررسی متون و منابع آموزشی مربوط به نیازمندی‌های آموزش پزشکی در راستای اجرای تحول و نوآوری آموزش پزشکی مقدمات کار بصورت مکاتبه و تشکیل جلسه با ریاست محترم انتقال خون و معرفی قطب و فعالیت‌های آن و اهداف قطب از حضور دانشجویان کارورز پزشکی در آن سازمان در نیل به انجام مأموریت قطب در سازماندهی طب سربایی در سطح دانشگاه و توانمندسازی کارورزان پزشکی قبل از فراغت از تحصیل و توضیح لزوم و اهمیت آشنایی آنان با فرآورده های خونی انجام شد. پس از کسب موافقت و انجام هماهنگی‌های لازم، برنامه‌ریزی جهت حضور فیزیکی دانشجویان و انتخاب روز مشخص در سازمان انتقال خون (بانک خون) تحت نظر کارشناس و پزشک معرفی شده از سوی آن سازمان انجام پذیرفت. سپس با معاونت آموزشی دانشگاه مکاتبه و جهت کسب اجازه اعزام دانشجویان به آن سازمان و جلب همکاری سازمان مربوطه و طرح در شورای دانشگاه و تقاضای جلب همکاری گروه‌های آموزشی این حمایت انجام شد. ضمن حمایت از این ایده توسط معاونت محترم آموزشی دانشگاه سپس از طریق معاونت محترم آموزش بالینی دانشکده طرح به گروه‌های ذیربط اعلام شد. این فعالیت آموزشی در برنامه آموزشی دانشجویان معرفی شده به قطب قید گردید و مقرر شد که در هر دوره آموزشی، هر کارورز بخش داخلی و اطفال، کارورزان می‌بایستی یک بار در سازمان محترم انتقال خون حضور یابند.

حضور دانشجویان کارورز پزشکی در سازمان انتقال خون به منظور آشنایی با روند فعالیت‌های این سازمان از جمله نحوه دریافت خون، مراحل نگهداری و انتقال خون، چگونگی تولید فرآورده‌های خونی نظیر پلاسما، پلاکت و انواع فاکتورهای خونی و زنجیره سرد نگهداری آنها از نزدیک و مشاهده دیگر فعالیت‌های آن سازمان انجام می‌گیرد.

این فرآیند موجب گردید تا دانشجویان اطلاعات به روز و مفیدی از نحوه فعالیت بانک خون و روند جمع‌آوری، نگهداری و توزیع خون در سیستم سلامت کسب نمایند.

این برنامه در کوریکولوم آموزشی دانشجویان پزشکی کارورز بخش‌های داخلی و اطفال در ورود قطب به سیاست‌های آموزشی آن گروه‌ها بنام قطب درج گردید و موجب ارتقاء دانسته‌های تئوریک و مهارت‌های حرفه‌ای آنان در

ارتباط با بیماران نیازمند به دریافت فرآورده‌های خونی می‌گردد. این برنامه در حال حاضر عملیاتی شده و در حال اجرا می‌باشد.

این فرآیند مبتنی بر حیطه‌های تدوین برنامه و بازنگری برنامه های آموزشی، استفاده از روشها و تکنیک‌های آموزشی و همچنین مرجعیت، رهبری و مدیریت آموزشی قطب در راستای توسعه نوآوری آموزشی در سطح دانشگاه و مبتنی بر اهداف وزارت متبوع می‌باشد.

نتایج حاصل از فعالیت

با اجرای این فرآیند آموزشی، فراگیران از تدوین و اجرای فعالیت آموزشی و امکان فرصتی نو برای یادگیری رضایت داشتند و استقبال می‌کنند.

۱. توانمند شدن دانشجویان کارورز پزشکی در زمینه دانش فرآورده‌های خونی و سیستم انتقال خون

۲. استفاده دانشجویان از تجارب کسب شده در این فرآیند در آینده شغلی

۳. ارتقاء مهارت‌های حرفه‌ای، علمی و عملی دانشجویان پزشکی

۴. مرجعیت و رهبری و مدیریت آموزشی قطب در تدوین و بازنگری برنامه های آموزشی در حال اجرا در سطح دانشگاه

۵. استفاده از ظرفیتها و پتانسیلهای موجود در سطح غیردانشگاه بعنوان بستر مناسب برای تقویت آموزش سرپایی

۶. استفاده از کارشناسان مجرب دیگر واحدهای خدماتی برای بکارگیری روشهای نو آموزشی

سطح نوآوری:

این فرآیند در سطح دانشگاه برای اولین بار صورت گرفته است.

اینجانب دکتر «سهیلا رشادت» ایده پرداز و مجری فرآیند بوده و متعهد می‌گردد کلیه اطلاعات مبتنی بر واقعیت ترتیب داده شده است. مستندات مکاتبات مربوط به این فرآیند در مجموعه موجود و قابل استناد می‌باشد. این فعالیت در کوریکولوم آموزشی کارورزان پزشکی و logbook آنان و گزارش کارورزان درج گردیده است. برگزاری مرتب کلاسها رصد و مورد پایش قرار میگیرد.